

HATÁRTALANUL PROGRAM
HAT-KP-1-2023/1-001747
A Karácsony Iskola és a Kinizsi Iskola kirándulása Erdélyben
2024. 05. 21-2024.05.26.

Pályázati beszámoló

A Debreceni Karácsony Sándor Általános Iskola és a Debreceni Kinizsi Pál Általános Iskola 7. osztályos tanulói közösen vettek részt 2024. 05. 21-26. között a Határtalanul program keretében az erdélyi tanulmányi kiránduláson.

Az utazást megelőzően az osztályoknak **előkészítő órákat** tartottunk 2024. május 14-én, ahol megismertettük a tanulókkal a meglátogatni tervezett tájegységek történelmét, a régió etnikai sajátosságait, magyarságának múltját és jelenét, az ott élők hagyományos mesterségeit. Felkészülésünk során használtuk a Barangoló digitális tartalomtárát.

A két iskola 33 diákját 4 pedagógus kísérte az erdélyi körútra.

2024. május 21. kedd, 1. nap:

Reggel 6 órakor indult a buszunk Debrecenből, a Főnix Aréna parkolójából. Utunk során útba ejtettük Nagyváradot, **Bánffyhunyadi** megtekintettük a középkori református templomot, ahol Jakab Mihály Gyula parókus lelkipásztor elbeszéléséből tudhattuk meg a templom történetét. A gyerekek megcsodálhatták a belső tér festett kazettás mennyezetét és egy kinizsis tanuló jóvoltából a neogótikus orgona hangját is hallhattuk.

Késő délután megérkeztünk Korondra, a Patakmenti Panzióba, ahol a csapatunk szálláshelye volt. Nagyon kedvesen, finom vacsorával fogadtak bennünket vendéglátóink. A gyerekek vacsora után örömmel fedezték fel a panzió udvarának szépségeit, lehetőségeit.

2024. május 22. szerda, 2. nap:

A finom svédasztalos reggeli elfogyasztása után busszal **Farkaslakára** utaztunk. Megnéztük Tamási Áron szülőházát, ahol Hadnagy Júlia népművelő előadását hallgathattuk meg, majd megkoszorúztuk az író sírhelyét.

Rövid busztút után meglátogattunk egy sófeldolgozó üzemet, ahol betekintést nyertünk a sótömbök feldolgozásába és elmondták, hogy mi mindenre használják fel a közelben bányászott sót. Ajándékba mindenki kapott parajdi sót, illetve lehetőségünk volt az ott feldolgozott sóból készült termékek vásárlására is.

Ezt követően **Szovátára** utaztunk. A Medve-tó, mint megtudtuk az alakjáról kapta a nevét. A tó 1875-ben keletkezett, a világ legnagyobb heliotermikus tava. Nagyon magas a sótartalma, a felszíntől lefelé növekszik. Vizét 21 féle betegség kezelésére tartják alkalmasnak. A sok utazás után mindenkinek jólesett, hogy körbe sétálhattuk a tavat.

Visszatérve Korondra az ebédünk helyi kis manufaktúrákban készített termékekből állt (sajtok, lekvár, pityókás vert kenyér), melyet a gyerekek jóízűen fogyasztottak el.

A délutánt Korondon töltöttük. Felkerestünk egy helyi szövő nénit, aki szövőszékén mutatta meg csapatunknak a szőteskészítés folyamatát, majd pedig egy kürtöskalácskészítő mester műhelyébe látogattunk, ahol az édesség történetét, mai receptúráját hallgathattuk meg, kóstolóval egybekötve. Különösen érdekes volt mindannyiunk számára a taplász mesterség megismerése. A műhelyben az erdélyiek egyedülálló tevékenységéről szerezhettünk új ismereteket, megtudtuk, hogyan lesz a taplógombából például kalap. A tartalmas napunk után jólesett a vacsora és utána a pihenőidő.

2024. május 23. csütörtök, 3. nap:

A napunk első állomása **Székelyderzs** volt. A falu (Dârjiu) 13-15. században épült unitárius erődtemploma az egyik leglátványosabb, legérdekesebb látnivaló egész Székelyföldön, és a Világörökség része. A templom 15. század elején készült freskója, a Szent László-legenda egyik legszebb ábrázolása, amely a 2015-ben elvégzett felújításnak köszönhetően ismét eredeti színeiben ragyog. Az erődtemplom külső falát a török időkben, a 16-17. században emelték védelmi célból, de mivel a falu magaslaton épült, a falat nem kellett olyan magasra emelni, mint a szász erődtemplomok esetében. A falon kettős kapukat építettek, így az első kapun átjutó, a két kapu között rekedt török vagy tatár harcosokat a belső ajtó feletti nyíláson át forró szurokkal önthették le.

Ezt követően buszunk **Fehéregyháza** felé vette az irányt, ahol felkerestük a Petőfi Emlékmúzeumot és emlékparkot. 1849. július 31-én a közelben zajlott a Segesvári csata Bem apó seregei és az orosz cári csapatok között. A csata az oroszok győzelmével ért véget. Kb. 700 magyar honvéd esett el itt. Őket közös sírba temették, valószínűleg közöttük volt Petőfi Sándor is. Az emlékparkban megtekintettük a csatában elesett honvédek turulmadaras obeliszkjét és Petőfi Sándor szobrát. Megkoszorúztuk a költő sírhelyét.

Következő úticélunk a **kőrispataki** Szalmakalap Múzeum volt. A múzeumban szalmakalapokat és szalmából készült dísz tárgyakat tekintettünk meg. Szócs Lajos mester elbeszéléséből kiderült, hogy a szalmakalapok jelentéssel is bírtak. A múzeum alapítója elmondta, hogy a nagyobb földdel rendelkező gazda nagyobb karimájú kalapot viselt. Ha a díszítés bal oldalon volt, akkor tudni lehetett, hogy magyar ember a viselője, ha jobb felől, akkor román.

A gyerekek kipróbálhatták a szalmamegmunkálás mesterségét: angyalját és csillagot készítettek a helyi segítő vezetésével. A foglalkozás után frissen sült lángost kaptunk ebédre. A szalma útjának megismerését követően a búza útját követhettük nyomon: jártunk egy malomban, ahol megtudtuk, hogy mi is az a biolift.

Innen a **bözödújfalui** emlékparkba mentünk. A település a romániai falurombolás jelképévé vált. 1988-ban ugyanis egy új víztározó építésekor elárasztották. A falut 1910-ben még 679-en lakták, főleg magyarok. Az egykori falu emlékét márványtábla őrzi, körös-körül kopjafáktól szegélyezetten, amelyeken a lakosok nevei láthatóak. 1995-ben épült egy siratófal is a parkban, ahol évente augusztus első szombatján összegyűlnek a falu egykori lakosai.

2024. május 24. péntek, 4. nap:

A reggeli órákban a Gyimesekbe utaztunk, a gyimesi csángók lakóhelyére, a Tatros folyó völgyébe. Utunk közben nagyon sok érdekes dolgot hallhattunk az idegenvezetőnkől. Átutaztunk Máréfalván is, amely több mint 200 székelykapujáról híres település. Megtudtuk, hogy a székelykapuk méretéből, díszítettségéből következtetni lehet a tulajdonosának vagyoni helyzetére, ízlésére.

Első célállomásunk az 1000 éves határ volt **Gyimesbükön**, ahol a helyi kísérőnk bemutatta nekünk a régi, Magyar Királyi Államvasút vonalának legkeletibb őrházát, mely tanúja annak, hogy a régi Magyarország határa itt húzódott egykor. A 30-as vasúti őrháznál, mely 1896-1897 között épült, látogatásunk emlékeként elhelyeztük koszorúnkat. Az őrházban meghallgatott előadás és a kiállítás megtekintése után betekintheztünk a föld alatti bunkerbe is.

Ebédünk elfogyasztása után a következő állomásunk a **Csíkсомlyóban** található Mária Kegytemplom volt, amely Erdély egyik legismertebb és leglátogatottabb építészeti műemléke és zarándokhelye. A templom barokk stílusban épült 1804-1834 között egy marosvásárhelyi építész tervei alapján, eredeti formáját 1876-ban nyerte el. A templom különlegessége a templom főoltárán elhelyezkedő 2,27 méter magas csodatévő Szűzanya szobor, mely a világ legmagasabb fogadalmi szobra.

Ezután **Csíkzsentsimonba** utaztunk, ahol betekintést nyertünk a Csíki Csipszgyár tevékenységébe. Vezetőnk elsőként a hűtőraktárba kalauzolt bennünket, ahol elmesélte és bemutatta, hogyan szerzik be, válogatják és milyen körülmények között tárolják a csipsz alapanyagát, a pityókat – ahogyan a burgonyát a helyiek nevezik –, hogy az ideális legyen a termékek elkészítéséhez.

Az üzemben tett látogatásunk alkalmával megismerhettük a csipszgyártás folyamatát lépésről lépésre, a raklapon beszállított burgonyák megtisztításától a zacskókba töltött csipszek dobozolásáig. Helyi vezetőnk bemutatta, hogy melyik gép melyik munkafolyamatot végzi, milyen minőségellenőrzésen mennek át a termékek és hányféle csipsz készül a gyárban. A termékek ízesítéséhez használt só Erdély legismertebb bányájából, a parajdi sótelepről származik. A látogatást követően mindenki kapott egy zacskónyi kóstolót az üzem termékéből.

Késő délután a szálláshelyünkön ismét finom vacsorával vártak bennünket, melynek elfogyasztása után a korondi Páll Lajos Művelődési Központban folklóresten vehettünk részt. A programban a helyi általános iskola diákjai, a sófalvi zenészek, népdaléneklő és néptáncosok bemutatóját tekinthettük meg. A műsor végén a diákok a csárdás alaplépéseit is elsajátíthatták, valamint közös éneklésben is részt vehettünk. Minden jelenlévőt frissen sült fánkkal vendégeltek meg a helyi szervezők.

2024. május 25. szombat, 5. nap:

A reggeli elfogyasztását követően csoportunk a korondi sportpályán és sportcsarnokban közös sportnapon vett részt a magyarországi és a korondi diákokkal. A sportpályán sorversenyeken, a sportcsarnokban futsal körmérkőzéseken mérhették össze a gyerekek ügyességüket.

Az eredményhirdetést követően a csapatot a helyiek vendégül látták egy közös ebédre a régi művelődési házban.

Ebéd után lehetőségük nyílt a tanulóknak, hogy a helyi kézművesek és termelők portékáival megismerkedhessenek, azokból vásárolhassanak.

Hazatérve a szálláshelyünkre, a csapat kihasználta még az utolsó együtt töltött órákat a szálláshely udvarán. Vacsora után mindenki összepakolt a bőröndjébe, hogy zökkenőmentes legyen a másnap reggeli hazaindulás.

2024. május 26. vasárnap, 6. nap:

Bőséges reggelinket követően csomagjainkkal felpakolva elkészítettünk szállásadóinktól és útnak indultunk. Útközben Marosvásárhelynél és a Királyhágónál álltunk meg rövidebb időre. Élményekben és emlékekben gazdagon érkezünk meg a délutáni órákban erről a nagyszerű utazásról, ahol tanulóink sokat tapasztaltak és tanultak az erdélyi magyarok történelméről, hagyományairól, jelenéről és saját magukról is. Mindannyiunk számára felejthetetlen élményeket adott ez az utazás.

Dr. Móré Csabáné Veress Edit
Tarnócziné Csahóczy Tímea
kísérő pedagógusok
Debreceni Karácsony
Sándor Általános Iskola

Molnárné Varga Irén
Papp Andrea
kísérő pedagógusok
Debreceni Kinizsi Pál
Általános Iskola